

STUNDAR SVANESÅNG I STUGAN?

Swans är en av pionjärerna när det gäller kombinationen design i väst och tillverkning i Kina, och med 20 års erfarenhet av arbetssättet vore det konstigt om man inte fick till det.

AV LUDWIG SWANBERG FOTO MATS MEYER-LIE

- ✓ Genomarbetad klangmatchning ger "bra biobubbla"
- ✓ Finfin transparens tack vare dome-mellanregister och banddiskanter fram
- ✓ Skandinavisk formgivning passar på våra nordliga breddgrader

Allt fler stora välkända högtalartillverkare har under de senaste åren förlagt antingen en del av produktionen, eller hela tillverkningen i Kina eller något annat asiatiskt land. Både Quad, KEF, Bowers & Wilkins och Sonus Faber passar in i mönstret, och i flera fall rapporteras att kvaliteten faktiskt har ökat och blivit jämnare som följd.

Andra stora tillverkare har valt att redan från början designa och utveckla sina produkter i Europa eller USA, för att sedan låta tillverka dem i Asien. Så har Swans resonerat och fungerat ända sedan mitten av nittioalet. Då var de förhållandevis ensamma om upplägget. Idag har de blivit stilbildande.

Fem sångsvanar

...i 600-serien har flugit hela vägen från Asien och landat här på redaktionen. Ett par högsmla **RM600F+** golvhögtalare, en rejäl **RM600C+** centerhögtalare, och ett par konventionella "bokhyllhögtalare" med beteckningen **RM600R+**. Plustecknen indikerar att det rör sig om nya versioner av den gamla 600-serien.

Fronthögtalarna och centern har begåvats med samma elementbestyckning: två basar, ett tilltalande dome-mellanregister, och så firmans välkända banddiskant längst upp. Mellanregistret och diskanten är lodrätt placerade, tätt intill varandra både på fronthögtalarna och centern.

De identiska basarna jobbar enligt basreflexprincipen med en stor framåtriktad port på fronthögtalarna och en mindre bakåtriktad port på centern. Den undre basen på frontarna delas dock av vid 750 Hz, medan den övre hänger med upp till en kiloHerz. Centern har inte denna extradelning, utan delar av båda basarna vid 1 kHz.

Mellanregister och diskant delas identiskt, vilket vi tackar särskilt för, eftersom det ger noll fasvridningar över hela front-panoramat. Stabilt. Fronthögtalarna har dubbla par förgyllda polskruvar bakåt. Fritt fram för biwiring eller biamping, alltså. Vi får se om det behövs här. Centern och bakhögtalarna har aningen enklare terminaler, och erbjuder endast singlewiring.

Fin form

Testkvintetten levererades i elegant vitlack, förtjusande fint förpackade i vita sidenpåsar med rosett! Lådorna är byggda i internstagad MDF, med dubbel godstjocklek på baffeln. Stagningen består av genomborrade träplattor i två led - à la B&W:s första Matrixkonstruktioner. Snyggt! En aningen bredare plattform nedåt, också den i MDF, breddar fotavtrycket för golvhögtalarna.

Det slår mig hur "skandinaviska" 600:orna framstår i sin formgivning, till skillnad från firmans mer kostbara modeller. Redan M-serien ovanför känns mycket mer "Dubai" än "Duvbo". Jag själv är ju skandinav, så jag föredrar den enklare och rakare formgivningen.

Fyra metallfötter med guldkant och gummisula sitter fastskruvade undertill. Guldkanten rimmar lite illa med det i övrigt så strama uttrycket, och justerbarheten verkar det

+ Klangmatchning, timning, transparens

- Väl enkla fötter

= Finsmakar-feeling för verkligt rimliga pengar. Uppmanar med sin timning och transparens till både musiklyssnande och filmtittande. Välgjort!

vara lite si och så med. Jag försöker skruva loss fötterna, men de går bara runt runt. Hmm ...

Det är verkligen en utmaningen för konstruktören att få elementen i en rak låda med räta vinklar att spela fritt och öppet, och i takt med varandra. Vi får väl se (höra) hur man lyckats med detta. Justerbara fötter kan ibland vara en väg att nå målet här.

Vi synar vägvälen

Elementen känns välgjorda och förefaller hålla hög kvalitet. Banddiskanten och dome-mellanregistret sitter på gemensam platta, elegant försänkta i den yttre frontbaffeln. Anslutningarna är seriöst nog lödda.

Bakhögtalarna har en enklare domediskant, och en mindre version av de skärmade grafitgrå kevlarbasarna hos front-trion. Alla element sitter med vanlig träskruv. Basarna, som kopplats med vanlig "påskjutskontakt" har extra stödringar i metall framåt, som hjälper till att hålla elementen i schack vid höga volymer.

Tygfronterna känns välgjorda, och trycks på plats i gummiklädda hål i baffeln. Jag hade föredragit maskinskruv för elementen, lödd anslutning överallt och magnetinfästning för tygfronterna, men man kan inte få allt i prisklassen. Vissa val måste man acceptera.

Kompromisserna här påverkar inte ljudkvaliteten, utan är enbart ett sätt att hålla priset nere. Lådor, element, filter och internkablage känns välgjorda här. Terminalerna är okej. Jag börjar fundera på en "European Edition", med mina föreslagna förändringar, inklusive både spikes och mjuka fötter, ännu bättre internkablage och terminaler från WBT eller Furutech, men slår snart bort tanken. Smakar det så kostar det.

Min version skulle säkert hamna runt tjugofemtusen per par. Nu hamnar vi på drygt tjugo. Det gör stor skillnad för många, och kanske särskilt för försäljningsdirektören på Swans.

Varsågod och skölj

Den första intrimningen brukar säga ganska mycket. Olika processorer skickar runt brussignaler till de inkopplade högtalarna - vid manuell kalibrering i form av rosa brus (alla frekvenser samtidigt), och vid automatisk i form av ett helt potpurri av korta och långa tonstötars kors och tvärs i rummet.

Jag brukar sitta ihopsjunkna i högsätet, med mikrofonen alldeles ovanför huvudet, och ta notis. Mest nyfiken är jag på hur man lyckats med uppgiften att få alla högtalare att låta så lika varandra som möjligt. I Swans-fallet väcks optimismen inom mig, för de lyckas låta påfallande likt varandra, runt om i rummet.

De klangskillnader som uppstår visar sig ha mer med själva rummets akustik att göra än högtalarna. Ett skiftande av höger och vänster högtalare ger ett helt identiskt resultat - högerhörnan av rummet låter ljusare än vänsterhörnan. Har du liknande fenomen hemma, kan du ha nytta av en förstärkare med goda EQ-justeringsmöjligheter. Kolla gärna det.

Bakhögtalarna körs som "small" i setupen. De är påtagligt mindre än övriga, och delas dessutom med 12 dB per oktav jämfört med den brantare 24 dB-delningen hos framkanalerna.

SAGAN OM SWANS

Swans Speaker Systems Inc. Acoustic Technology är en av de stora tillverkarna av kvalitetshögtalare i världen. Med hjälp av namnkunniga elektroakustiska ingenjörer och tekniker startade man 1994 ett avancerat forskningslaboratorium i Toronto med målsättningen att utveckla och förnya högtalarteknologin så långt det bara går.

1997 slog man sig ihop med HiVi Research, en av de största högtalartillverkarna i Asien. Ett gemensamt huvudkontor öppnades i Monterey Park i Kalifornien. Den internationellt erkände ljudteknikexperten Frank Hale, som för övrigt grundade Swans, axlade posten som utvecklingschef för den nya konstellationen.

Med sig hade han storheter som Joe D'Appolito (som var först med att placera diskanten mitt emellan två vertikalt placerade basar) och Vance Dickason (Loudspeaker Design Cookbook), vilka båda bidragit med nytänkande och en djup kompetens inom högtalarutveckling.

Swans/HiVi:s egna lösningar, såsom deras närmast legendariska banddiskanter, används idag av flera internationellt erkända högtalarproducenter. Man producerar och levererar även dynamiska drivelement till många kända tillverkare, vilket sammantaget resulterar i att över TRE MILJONER drivelement och ungefär 600 000 kompletta högtalare produceras varje år!

Företaget har dessutom en av världens största och modernaste testanläggningar för akustik. Handlarnätverket omfattar över 800 butiker, världen över. HiVi Researchs grundare Hong Bo Yao leder utvecklingsarbetet på den asiatiska fabriken. Han strävar efter att kunna leverera såväl audiofilösningar som hemmabiosystem, studioutrustning, multimedia och även bärbara mediautrustning.

Kvalitetskraven är höga, för att tillfredsställa även de mest kritiska lyssnarna inom varje segment.

Tre olika elementtyper sjunger i samma kör här. Ingen lätt uppgift!

Mellanregister- och diskantpanelerna är 100% identiska längs hela framsystemet. Det är möjligt tack vare den egna slutna kaviteten som döljer sig bakom frontplattan.

»Mellanregistret ger en intim direktkoppling i röstområdet, och banddiskanten fyller på med stor öppen transparent ljudbild.«

Det är okej att göra så för bakhögtalare, men inte helt optimalt om du vill känna att du sitter "mitt i hologrammet".

Diskantelementet är kapslat bakåt, men delar låda med basen. Ingen egen kammare. Tidigare har man erbjudit en mer fullvuxen bakhögtalare, med samma bestyckning som framkanalerna. Den ställer dock helt andra krav på placering fritt i rummet. De nya små RM600R+ tål att hängas upp på väggen. Fäste (och skruv och plugg!) medföljer. Trots sin ringa storlek lyckas de ändå fylla ut fint bakåt. Finishen är lika fin som hos frontsystemet.

Ner med duken

Väl uppkopplade, avstånds- och nivåjusterade och lätt invinklade är det äntligen filmtajm. Jag kan dock inte styra mina impulser fullt ut, så jag börjar som vanligt med lite musik.

Öppningsspåret på Beyonces senaste album i högupplöst MQA-format ställer krav både på rösthantering och djupbaskapacitet. Redan de första tonerna får mig att le - fundamentet är stadigt, djupt och självsäkert. Här finns det bas. Påföljande spår är rytmiska och tighta, med både panoreringar och percussion, och jag slås av att informationen både i höjded och djupled är riktigt välteknad. Man hör precis var ljudteknikerna valt att placera ut varje instrument.

Beyonce själv står upprätt tre meter bakom centerhögtalaren. Hennes röst hörs så pass långt upp i ljudbilden att jag anar att hon stått upp i studio vid inspelningstillfället. Varifrån kommer denna oväntade precision i ljudbilden, tro? Tankarna går till ATC:s fina SCM-system som vi testade här i tidningen för ett par år sedan. Det var utsträckt och tydligt i sin instrumentplacering på samma sätt.

Så slår det mig: ATC och Swans har båda två valt en lösning med ett fett dome-mellanregister. Swans delar av det uppåt till sin egen banddiskant. DALI har liknande lösningar i sina finare högtalare, men här delar man av betydligt högre i frekvens, och använder banddiskanterna som superdiskant, ovanför det hörbara området. Sponsant gillar jag Swans (och ATC:s) lösning bättre.

Mellanregistret ger en intim direktkoppling i röstområdet, och banddiskanten fyller på med stor öppen transparent ljudbild. Övergången till basarna, som är av konventionell dynamisk typ, med lättviktsmembran i fiberväv, känns också lyckad. De två parallellkopplade basarna får tillsammans med basreflexporten arbeta just som basar. De har hela klanglådan till sitt förfogande, eftersom både mellanregistret och diskanten sitter i egen sluten kavitet längst upp på fronten.

Och det hörs - jag har sällan hört så potenta och auktoritära 6,5-tummare i en så pass slimmad låda som det ändå är frågan om här. Anslaget är så pass rappt att jag associerar till min gamla ungdomssynd Level 42. Jag hittar dem raskt på Tidal, och så är vi igång, och vad är det egentligen som händer här...

Halvvägs in i *Your Love Games* hittar jag mig själv knixandes med knäna och spelandes luft-bas, med slap-tummen i högsta hugg över bröstkorgen, precis som Mark King. Mäh!

KRINGUTRUSTNING

OPPO BD-203 och Panasonic BD900P UHD-spelare, Yamaha Aventage 1080 processor, Yamaha Aventage 7-kanals slutsteg, B+K Components HTA7.1 slutsteg, MacBook Pro laptop med Tidal Master, Audioquest DragonFly Red för MQA, signal- och högtalarkablar från Supra och Audioquest.

SWANS RM600F+

Apparattyp:	3,5-vägs golvhögtalare med framåtriktad basreflexport
Bestyckning:	1 st banddiskant, 1 st 5 cm domemellanregister, 2 st 6,5-tums kevlarbasar
Impedans:	4 Ohm
Frekvensomfång:	38 Hz – 20 kHz
Delningsfrekvenser:	750 Hz, 1000 Hz, 6000 Hz
Verkningsgrad:	89 dB (1 W, 1 m)
Mått (B x H x D):	22,5 cm x 108 cm x 33 cm
Vikt:	26,6 kg per styck
Finish:	vit pianolack
Pris:	21 000 kr per par

SWANS RM600C+

Apparattyp:	Trevägs centerhögtalare med basreflex
Bestyckning:	1 st banddiskant, 1 st 5 cm domemellanregister, 2 st 6,5-tums kevlarbasar
Impedans:	4 Ohm
Frekvensomfång:	52 Hz – 20 kHz
Delningsfrekvenser:	1000 Hz, 6000 Hz
Verkningsgrad:	89 dB (1 W, 1 m)
Mått (B x H x D):	56 cm x 22 cm x 29 cm
Vikt:	13 kg per styck
Finish:	vit pianolack
Pris:	7.500 kr per styck

SWANS RM600R+

Apparattyp:	Tvåvägs surroundhögtalare, sluten konstruktion
Bestyckning:	1 st silkesdomediskant, 1 st 5, 25-tums kevlarbas
Impedans:	8 Ohm
Frekvensomfång:	65 Hz – 20 kHz
Verkningsgrad:	87 dB (1 W, 1 m)
Mått (B x H x D):	18 cm x 26,5 cm x 22,5 cm
Vikt:	4,3 kg per styck
Finish:	vit pianolack
Pris:	5.000 kr per par
Info:	www.mychifi.se www.swanspeakers.com

Nu då

Jag sansar mig och drar en lättnadens suck över att ingen vet om mitt glada krumsprång. Och så kör vi lite film, till slut. Öppningsscenen i *La La Land* består av en hel hög knä-knixande musikdiggare på varsin motorhuv vid en plötslig trafikstockning på en bro i Los Angeles. Kameran far hit och dit, och alla kanaler är med på musikfesten, samtidigt som basarna får fylla på med motorljud från klassiska amerikanska vrålåk. Scenen kan bli rätt rörig, men Swans håller ihop det, och det svänger runtom.

Även de stämmingsfulla pianopartierna i rökiga jazzklubbar längre in i filmen låter riktigt grandios, välinspelat och engagerande. Dialogen mellan de unga tu är delikat tydlig, med "blöta" konsonanter, och röster får även tillräckligt mycket magstöd i klangen för att låta realistiska.

Betydligt långsammare lågmälda svenska produktionen *Sameblod* har en helt annan ljudkaraktär. Här är rösterna mjuka och kanske lite väl avrundade emellanåt. Swans klangmatchade center hjälper dock till att reda ut vad som sägs, även om jag själv hade föredragit mer luft i ljudproduktionen. *Måste Gitt* – en annan färsk svensk produktion – uppvisar ett tredje ljudlandskap.

Delningsfiltren som sitter direktmonterade på anslutningspanelen bak innehåller få men väl valda komponenter. Det tyder på att man litat på sina drivelement.

Swans RM600F är fint ihopsnickrade med hög finish även på insidan. Internstagningen för tankarna till den gamla Matrixlösningen från Bowers & Wilkins.

En förmodligen avsiktligt extra dynamisk ljudsättning gör röster extra mörka och tuffa, samtidigt som förortskaxiga hip hop-beats och rivstartande bilar bidrar med pulshöjande stämmingsinslag.

Min poäng här är att alla tre filmer verkligen låter helt olika via Swans-systemet. Det är precis som det ska vara. För att verkligen sätta sångsvanarna på prov avslutar jag med nya skräck-släppet *SPLIT*, i 4K UHD-utgåva.

I klaustrofobiska källargångar visar James McAvoy (*X-men*) prov på stor röstvrängarkonst, när han gestaltar en hel rad olika personligheter. Känslan av instängdhet är påfallande, och kommer av lågfrekventa avgrundstoner, som vävts in i ljudmixen. Alla röstkaraktärer framträder dock med all önskvärd tydlighet.

En bergsprängarscen fyller rummet med dunkande klubbmusik, och återigen svänger det verkligen. Det går dessutom att vrida på ordentligt, utan att basarna börjar darra med underläppen. Jag gör dubbla tummar upp i biomörkret.

Slutreplik

Vi har för ovanlighetens skull valt att sätta upp Swans-systemet utan subwoofer. Generalfel, kan man tänka, men vi känner till flera hemmabio-entusiaster som valt att lägga krutet på så bra högtalare som möjligt inom budgeten, för att sedan spara ihop till en riktigt bra subwoofer; som verkligen hänger med även när man fäster stor vikt vid att soundtracket ska svänga. Inte bara mäktigt bio-muller, alltså.

Det måste till en lite bättre subwoofer för att hänga med sångsvanarna på färden, blir slutsatsen. De klarar sig fullt godkänt själva i ett mellanstort rum till att börja med. När du väl adderar en bra subwoofer, som kanske en REL, en Sumiko eller varför inte en Heco, kommer Swans-systemet bara att växa ytterligare, på alla ledder.

Uppåt är de både neutrala, luftiga och medryckande, med rena monitoregenskaperna när materialet bjuder på precisa ljudlandskap. Man sitter gärna kvar då! Med lite egna tweaks kan kvintetten nå ännu högre flyghöjd. Kolla bildtexterna, så förstår du vad jag menar.

Kort sagt: Ett stramt och stiligt välljudande system för dig som värdesätter skandinavisk elegans och en bubblande tydlig presentation, såväl i stereo som i bion. Kalaskul. ■

Fronthögtalarna och centern känns exklusivare och mer högupplösta än småsvanarna i svallet. Bara frontarna kan bi-ampas, vilket känns som en liten kompromiss. Ett par trevägs stativare bakåt kanske kunde vara en tanke?